

LUOMUSÄILÖREHU

Luonnonmukaisessa tuotannossa nautojen ruokinnan perustana sisäruokintakaudella on kuhunkin tuotannon vaiheeseen mahdollisimman hyvin soveltuva säilörehu. Erityisesti korkeatuottoisten lehmien ja toisaalta pikkuvasikoiden rehulta vaaditaan paljon – toisaalta umpilehmien ja tiineiden hiehojen ruokintaan tarvitaan hyvin erityyppistä rehua. Yhtä oikeaa toimintamallia siis ei ole.

Säilörehunurmen viljelyn onnistumisessa perusasioiden tulee ensin olla kunnossa:

- **pellon pinnan muotoilu ja ojituksen toimivuus**
- **pellon pH** ja oikeat ravinnesuhteet
- sopiva multavuus ja maan rakenne
- **monivuotisten rikkakasvien hallinta**

Näissä onnistumista kannattaa säännöllisesti ja rehellisesti arvioida kasvukauden mittaan näköhavainnoilla ja kirjata puutteet muistiin toimenpiteitä varten. Lisätietoa antavat mm. viljavuustutkimus sekä kuoppatesti.

Nurmea perustettaessa on runsaasti laji- ja lajikevaihtoehtoja erilaisiin siemenseoksiin. **Oleellista on miettiä, mitä nurmelta haluat** – montako satoa korjaat, mille eläinryhmälle rehu tulee, tavoitteletko paljon massaa vai korkeaa valkuaista ja huippusulavuutta? **Tavoitteiden mukaan valitaan käytettävät lajit**, joista yleisimmin mukana ovat timotei, nadat ja apilat. Lisävaihtoehtoja tuovat englannin raiheinä, koiranheinä, rehukattara, mailaset, keltamaite ja vuohenherne sekä erilaiset yrtit. Siemensuhteet vaikuttavat lopputulokseen.

Lajikevalinnassa voidaan miettiä esim. talvenkestävyyttä, D-arvon pysyvyyttä ja jälkikasvukykyä. Joskus parhaan tuloksen voi saada yhdistelemällä eri lajikkeitakin.

Perustettaessa nurmea suojakasvin avulla, kannattaa suosia varhain korjattavia kasveja kuten kokoviljasäilörehua, jotta korjuuvaiheessa ei vahingoiteta tulevaa kasvustoa. Mikäli päällä on puitava kasvusto, tulee sadonkorjuutähteet korjata pois mahdollisimman tarkkaan. Perustaminen ilman suojakasia on vaihtoehto, millä usein saa tasaisimmat nurmet, mutta perustamisvuoden sato jää yleensä vaatimattomaksi.

Kylvösiemenmäärä voi vaihdella seoksesta riippuen, mutta normaalisti 25 – 30 kg/ha on tavoitteena. **Tärkeintä on saada kylvösiemen levitettyä pellon pintaan mahdollisimman tasaisesti**, jotta ei jää aukkoja tai kylvöriivejä, missä rikkakasvit sopivat

MUISTA:

- **Hoida peltojen perusasiat kuntoon – erityisesti ojitus ja kalkitus!**
- **Mieti mitä nurmelta haluat ja valitse sen mukaan siemenseos**
- **Käytä riittävästi siementä ja pyri mahdollisimman peittävään kasvustoon**
- **Selvitä lannoitustarve ja mieti sen toteutus**
- **Uudista nurmet riittävän usein ja torju monivuotiset rikot**
- **Tarkkaile kasvustoja, jotta korjuun ajoitus osuu kohdalleen**
- **Säilö huolella ja ota analyysit, jotta tiedät, miten onnistuit**
- **Tee havaintoja ja korjaa mahdolliset puutteet!**

kasvamaan ilman kilpailua. Tavoiteltava **kylvösyvyys on vain 0,5-1 cm**, sillä suurin osa nurmisiemenistä on pieniä.

Jyräyksellä varmistetaan siemenen päätyminen maakosketukseen sekä tasoitellaan vielä pintaa. Kevyillä, esim. turvemailla, voi harkita jyräystä myös ennen kylvöä, jolloin siemen saadaan helpommin jäämään pintakerrokseen.

Jos palkokasvia viljellään jollain lohkolla ensimmäistä kertaa, on sen siemen hyvä **ympätä** kyseisen lajin kanssa yhteen sopivalla typensitojabakteerilla. Tällöin saadaan varmistettua tehokas typensidonta satovuosien aikana.

Nurmen perustamisvaiheessa on hyvä tilaisuus käyttää karjanlantaa antamaan **lisäravinteita**. Mikäli lohkolla on kaliumin vajeusta, soveltuu perustamisen yhteydessä käytettäväksi biotiitti, mistä kalium vapautuu hitaasti seuraavien vuosien aikana. Satovuosina lisäravinteita voi antaa helpoiten lietteenä ja virtsana. Niitä voi tarvittaessa kevätleivitykseen terästä esim. vinassilla, jolloin ensimmäisen sadon valkuaispitoisuutta ja satomäärää saadaan nostettua erityisesti heinäkasvivaltaisilla nurmilla. Kuivalannan pintaleivityksessä tulee käyttää suurta huolellisuutta. Myös luomuun soveltuvat hivenlannoitteet kannattaa muistaa.

Rikkakasvit voivat pilata hyvänkin nurmen rehuarvot, joten niiden torjunta on tehtävä huolella. Monivuotisten rikkojen torjunnan tärkein hetki on vanhan nurmen lopetus, jolloin muokkauksin näännytetään erityisesti hierakan, voikukan ja juolavehnän kasvustot. Nurmikierto tulee pitää tehokkaana ja uudistaa lohkot riittävän usein. Yksivuotisista rikoista ensimmäisenä satovuonna nurmissa kasvavat usein peltokanankaali ja saunakukka, jotka torjutaan aikaisella puhdistusniitolla.

Jos nurmen perustamisessa on jäänyt aukkoja tai talvehtiminen epäonnistuu, tehdään **täydennyskylvöt** mieluiten varhain keväällä sellaisella koneella, joka saa siemenen kunnolla maakosketukseen. Säännöllisillä, ennakoivilla täydennyksillä saadaan ylläpidettyä kasvuston tiheyttä ja apilapitoisuutta.

Tavoitteisiin pääsemiseksi kasvustoja on kasvukaudella tarkkailtava ja määritettävä oikea **sadonkorjuuajankohta**. Korjuu ajoitetaan seoksen valtalajin mukaan ja apuna kehityksen arvioinnissa kannattaa käyttää korjuuaikanäytteitä.

Sadonkorjuussa muistetaan **korjuuhygieniä** ja huolehditaan varaston ilmatiivyydestä, jotta laadukas sato pysyy sellaisena ruokintapöydälle saakka. Korjuun yhteydessä otetut raaka-ainenäytteet kertovat sadon laadusta ja säilörehuanalyysi siitä, miten laatu on onnistuttu säilyttämään.

